

ת"פ 43315/09/16 - ציון בן חמו, יורם אלון, פולירן פרופילים בע"מ, נחום קודנציק נגד פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 43315-09-16 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' בן חמו ואח'

לפני כבוד השופטת נעה תבור

המבקשים : 1. ציון בן חמו

2. יורם אלון

3. פולירן פרופילים בע"מ

4. נחום קודנציק מבקשים 1 ו- 3 ע"י ב"כ עו"ד ינון סרטל ועו"ד ניר לזר מבקש 2 ע"י ב"כ עו"ד רועי בלכר מבקש 4 ע"י ב"כ עו"ד נויט נגב ועו"ד אורון קינן

נגד

המשיבה: פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה ע"י ב"כ עו"ד נעם עוזיאל

החלטה

בבקשה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982

השתלשלות ההליכים

1. למבקשים מיוחסות עבירות של מתן אמרות כוזבות בכוונה להתחמק ממס ושימוש במרמה ערמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס, עבירות לפי סעיפים 220(2), 220(5) ביחד עם 224 ו- 224א לפקודת מס הכנסה.

עמוד 1

2. על פי כתב האישום, הגישו המבקשים בקשה לאישור תכנית השקעה למרכז ההשקעות בשנת 2004 אשר התייחסה להקמת מפעל בבית שמש. בתאריך 22.8.04 אושרה תכנית ההשקעה במסלול החלופי ובתאריך 29.12.04 אישרה מנהלת מרכז ההשקעות את תכנית ההשקעה. בתאריך 6.1.05, חתמו המבקשים על התחייבות כלפי מרכז ההשקעות לשווק לחו"ל 25% מהמחזור שינבע מתכנית ההשקעות החל מהשנה השנייה לביצוע התכנית ואילך. הטבות המס בגין ביצוע התכנית כללו פטור ממס למשך 6 שנים בתנאים המפורטים בכתב האישור. בתאריך 29.11.09 ניתן אישור מרכז ההשקעות על ביצוע התכנית המאושרת ועל פיו הוקנו הטבות מס למפרע החל משנת 2005.

על פי כתב האישום, בשנים 2007-2013 הגישו המבקשים דוחות שנתיים על הכנסות החברה ובהם הצהירו על פטור מלא ממס במסלול החלופי. נטען כי הדוחות היו כוזבים והאיל ובאף אחת משנות המס אליהן התייחסו הדוחות לא היו הרווחים פטורים ממס מאחר ולא עמדו בתנאי כתב האישור לשווק לחו"ל 25% מהמחזור. עוד נטען כי ההכנסה החייבת שהוצגה באותן שנים כפטורה ממס היתה בסך כ- 56 מיליון ₪ ומתוכה המס שהושמט הוא בסך כ- 14 מיליון ש"ח.

3. ביולי 2017 נקבע התיק לשמיעת ראיות לפני וראשון המועדים קבוע לחודש אפריל 2018. בין לבין הוגשה בקשה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, בקשה שעודה מתבררת בפני כב' השופט הרמלין. על פי החלטת בית המשפט באותו הליך, הועבר חלק מן הבקשה לדיון לפני לפי סעיף 108.

הבקשה במתכונתה המקורית

4. בבקשה המקורית עתרו המבקשים לקבלת רשימת כל החברות שניתנו להן כתבי אישור במסלול מענקים או במסלול חלופי ולא עמדו באחד או יותר מהיעדים שנקבעו בכתב האישור, בין אם ניתן אישור ביצוע סופי ובין אם לא.

לגבי אותן חברות ביקשו לקבל החלטות מרכז ההשקעות בנוגע להטבות המס והמענקים שנקבעו במסגרת התכנית המאושרת, ובפרט האם כתב האישור בוטל אם לאו.

כן ביקשו החלטות רשות המיסים ביחס להטבות המס ובפרט האם השומה העצמית הפכה לסופית ללא בדיקה בשל התיישנות, האם שומות החברה אושרו לאחר בדיקה של מס הכנסה, האם השומה אושרה בכפוף לשינויים.

אחרונה ביקשו לדעת האם הוגשו כתבי אישום או נפתחו חקירות נגד מי מהחברות האמורות.

5. המבקשים טענו כי הסיטואציה המתוארת בכתב האישום היתה "חזון נפרץ" אך מעולם לא זכתה לפרשנות פלילית אלא נדונה במסגרת אזרחית בלבד. המבקשים טענו שחברות רבות לא עמדו בתנאי כתב האישור ואף על פי כן דרשו הטבות מס וגם מקום שבו נדרשו להשיב כסף בדיעבד, מעולם לא הוגש כתב אישום נגד אף אחת מהן.

6. המבקשים טענו כי קיימת חשיבות לקבלת הנתונים שכן באמצעותם יוכלו להוכיח כי מרכז ההשקעות העניק אישורים על ביצוע סופי של תכנית מאושרת גם במקרים בהם החברה המבקשת לא עמדה באחד או יותר מן היעדים שנקבעו. מכך מבקשים הם להסיק כי אישור ביצוע סופי שניתן בשנת 2009 היה חלק ממדיניות קיימת של מרכז ההשקעות ולכן היו זכאים לקבל את הטבות המס שאושרו ובוודאי לדרוש אותן. נתונים אלו ביקשו להציג הן ביחס לטענת הגנה מן הצדק והן ביחס לסוגיית גיבוש היסוד הנפשי.

עמדת רשות המיסים ומרכז ההשקעות

7. רשות המיסים התנגדה להעברת החומר המבוקש. טענתה המרכזית היתה כי המקרה דנן שונה מיתר המקרים בהם הסתפקו בבירור אזרחי בכך שהמבקשים ידעו שאינם עומדים בתנאים המזכים אותם בפטור ממס, ועל אף הידיעה המפורשת פעלו במרמה באופן מודע בבקשה להטבות מס שאינם זכאים להן. לטענתה בדיקה מדגמית שנערכה במרכז ההשקעות העלתה כי איסוף המידע המבוקש יצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה הואיל ונדרשת בדיקה של מאות תיקים. המדינה הוסיפה כי לא היתה מדיניות שלא להעמיד לדין פלילי נישומים בעלי כתבי אישור.

8. מטעם מרכז ההשקעות צורפה תגובה כתובה ממנה עלה כי הבדיקה המבוקשת תחייב הקצאת משאבים בלתי סבירה שכן במסלול החלופי אושרו לביצוע סופי 2,082 בקשות ומאז שנת 2002 אושרו 520 תכניות. נטען כי על הרשות לפתוח כל תיק ותיק ומדובר בתיקים שאינם ממוחשבים והזמן שהוערך לשם כך הוא 1,040 שעות. בסיפא לתגובה צוין שככל שהבקשה תצומצם יוכל המשרד להיעתר לה.

טענות הצדדים בדיון

9. בתאריך 20.2.18 התקיים דיון בבקשה במעמד הצדדים (מטעם מרכז ההשקעות לא התייצב נציג ועמדתם הובעה באמצעות רשות המיסים ובבדיקה טלפונית).

10. בסיום הדיון ועל מנת לאמוד את כמויות התיקים המדוברים בטרם החלטה לגוף הבקשה הוריתי למרכז ההשקעות להעביר נתונים לגבי מספר התיקים בהם אושרו תכניות במסלול החלופי בין השנים 2002 ועד אפריל 2005 לפי פילוח של שנים.

11. בתאריך 26.2.18 הגישה המדינה תגובה ובה פירוט כמויות התיקים בהם ניתנו אישורי ביצוע סופיים בשנים האמורות. בו ביום הפנו הסנגורים תשומת לב המאשימה כי הכמויות שהועברו נוגעות לתיקים שקיבלו **אישור ביצוע סופי** בעוד שעל פי ההחלטה התבקשו תיקים בהם **אושרה התכנית**. המדינה אישרה כי מדובר בנתונים שונים וביקשה ארכה להעברת הנתונים.

12. בתאריך 8.3.18 הוגשה הודעה נוספת מטעם המדינה ובה הפנתה לפסק דין שניתן בהסכמה בתאריך 1.3.18 במסגרת עתירה של מבקשת 3 לפי חוק חופש המידע (עת"מ ים-17-50034-10 **פולירן פרופילים בע"מ נ' מנהל מרכז ההשקעות**). המדינה ביקשה לאמץ את ההסדר מאותו הליך שכלל העברת מידע ממרכז ההשקעות ובו נתונים אודות 20 אישורי ביצוע אחרונים שניתנו בין השנים 2007-2011, תוך ציון האם החברה שקיבלה את אישור הביצוע עמדה בכל אחד מארבעת היעדים.

המדינה הוסיפה כי כלל התיקים בהם אושרו תוכניות במסלול החלופי בשנים 2002-2005 הוא 1,044 ופירוט מספר התיקים בחלוקה לפי שנים הוסף בהודעה נפרדת. מתוך תיקים אלו ל-520 ניתן אישור ביצוע. כן הוסיפה כי יחידת הביקורת ברשות ההשקעות כוללת שני עובדים שכשירים לביצוע המשימה והרחבת ההסכמה מעבר למה שנעשה בעתירה לפי חוק חופש המידע תכביד מאד על עבודת המרכז ופעילותו ותאריך 6 חודשים.

13. המבקשים התנגדו לאימוץ ההסכמות במסגרת העתירה הנ"ל תוך שהפנו להבדלים בתכלית ההליך, זהות הצדדים ומטרת השימוש בחומר. עם זאת, הציעו להסתפק בקבלת מידע נוסף אודות 50 אישורי ביצוע סופיים
עמוד 3

ראשונים בכל שנה והעברתם לרשות המיסים לאיתור המועד בו ניתן כתב האישור ואישור הביצוע הסופי והיעד בו לא עמדו החברות ככל שקיים כזה. כן הציעו לקבל רשימת 544 החברות שקיבלו כתב אישור ולא קיבלו אישור ביצוע סופי, כך שרשות המיסים תוכל לאתר נתוני החברה ברישומיה.

14. המדינה דחתה ההצעה.

דין והכרעה

15. המחלוקת שנותרה בין הצדדים ממוקדת בשאלת היקף הנתונים שימסרו ולא ביחס לעצם מסירתם. לפיכך אין צורך להרחיב בשאלות התאורטיות עליהן הרחיבו הצדדים במהלך הדיון וממילא האפשרות לקבל סוג נתונים כפי שמבוקש כאן כבר נדונה בהרחבה בעבר וההחלטות העקרוניות מוכרות לכל (ראו ע"מ 2398/08 **מדינת ישראל נ' סגל**, פ"ד (3) 666, ע"מ 1786/12 **ג'ולאני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.11.13), ע"מ 2668/15 **מדינת ישראל נ' וייס** (18.11.15)). נדרשת כמובן הנחה של תשתית ראייתית ראשונית לשם ביסוס טענה של אכיפה בדרגית אולם אין להכביד בנטל משום שמטבע הדברים הנתונים מצויים בידי הרשות (ראו ע"מ 41223-11-15 **ליפשיץ נ' מדינת ישראל** (1.3.16) בפסקה 29 ו**ג'ולאני** לעיל פסקה 30). הסנגורים הצביעו על מקרים דומים בהם דרשו תאגידים הטבות מס אף שלא עמדו בתנאי האישור ואלו נדונו בערכאות אזרחיות ולא בהליך פלילי. מכל מקום לא היה צורך להפליג אל מרחבי הפסיקה אליה הפנו הצדדים שכן הבסיס הראשוני הנחוץ עלה דווקא מן המסמך שהוגש בתגובת מרכז ההשקעות. התברר כי בבדיקה המדגמית שבוצעה על ידי המרכז, לגבי 4 חברות (מתוך 11 שנבדקו) נרשמה אי עמידה של 100% מהיעדים ובכל זאת התקבל אישור ביצוע סופי. הוסכם על המאשימה שלא הוגשו כתבי אישום באותם מקרים וההליך דנן הוא ראשון מסוגו.

16. עוד יש להסיר מן הפרק את שאלת הסודיות שעלתה בדיון לאחר שהצדדים הסכימו על מנגנון שיאפשר הגנה על פרטיות תאגידים אחרים באמצעות מסירת שמותיהם בראשי תיבות בלבד. באופן זה כל שיהיה גלוי למבקשים הוא עצם קיומו של תאגיד שדרש הטבה ויכולת להשוות בין עמידה ביעדי תכנית לבין דרישה וקבלה של הטבות מס, מבלי שיחשפו פרטים מזהים של התאגיד, נתוני הכנסה או נתוני גבייה.

17. שאלת ההכבדה על הרשות, שגם לה יוחד מקום בדיון, איבדה רבות מעוצמתה לאור ההסכמה בעתירה לפי חוק חופש המידע וההסכמה להעברת רשימת חברות שלא קיבלו אישור ביצוע סופיים כפי שהובעה בתגובות שהוגשו לאחר מכן. ההחלטה הנוכחית לא תהווה אם כן הכבדה של ממש מעבר למה שכבר הוסכם על ידי הצדדים.

18. לגופו של ענין - הנתונים אותם מבקשים הסנגורים קשורים לשאלות שבמחלוקת ועשויים לשמש להגנת הנאשמים הן בהקשר של טענות לאכיפה בדרגית והן בהקשר של התגבשות היסוד הנפשי. בעת החלטה על העברת נתונים יש לאזן בין זכותם של המבקשים להליך הוגן לבין האינטרס הציבורי בניהול הליך יעיל, ענייני ובזמן סביר. בקשות מקדמיות מסוג זה לא צריכות לנהל את ההליך ואת לוח הזמנים אלא לשרת אותו ולעמוד בלוח זמנים ריאלי, תחום בזמן והולם את העובדה שמדובר בהליך פלילי.

19. אם צודקת ההגנה בטענותיה הרי שאלו יצוצו מתוך בדיקה מדגמית של התיקים ללא צורך לעבור על כולם. ההשקעה הנדרשת לשם שליפת נתונים ממאות תיקים נוספים אינה סבירה ואינה מוצדקת שכן ברור כי כוח האדם שיוקדש לכך ימנע באותה שעה מקידום עשייה יצרנית המחויבת למילוי תפקידו העיקרי. אני סבורה שקבלת נתונים אודות 100 תיקים תהיה קרקע מספקת לבחינת טענות ההגנה (כמובן מבלי להביע כל עמדה

לגופן של הטענות בשלב זה של ההליך).

20. בבחינת תקופת חיי תכנית מאושרת קיימות שתי נקודות בעלות משמעות: אישור התכנית ולאחר מכן אישור הביצוע. בכל הנוגע לנקודת הסיום, אישור הביצוע, אין מקום להרחיב מעבר לנתונים עליהם הוסכם בבית המשפט המחוזי, היינו 20 התיקים האחרונים בכל שנה בין השנים 2007-2011. לא ברור מדוע נבחרה דווקא שנת 2011 אולם מאחר ומדובר בבקשה של מבקשת 3 עצמה, חזקה עליה שבחרה את השנים במחשבה תחילה. עתירת המבקשים להוסיף עוד 50 תיקים ראשונים בכל שנה לא הוסברה ולא נומקה ולא ברור מה ראו בהוספת בדיקה של 250 תיקים נוספים ומה ימצא בהם ולא יעלה מתוך 100 התיקים עליהם הוסכם.

21. ביחס לנקודת הזמן הראשונה, של אישור התכנית, ניתנה הסכמה להעברת נתוני 544 חברות שקיבלו כתב אישור בשנים 2002-2005 ולא קיבלו אישור ביצוע.

22. בהקשר התיק הפלילי לא די בנתונים של מרכז ההשקעות שכן נקודה משמעותית לא פחות היא עמדת רשות המיסים באותם מקרים ביחס לדרישה של הטבות מס על ידי אותן חברות וקבלתן.

הבקשה מתקבלת אם כן באופן שעל רשות המיסים ומרכז ההשקעות להמציא למבקשים את הנתונים הבאים:

23. רשימת שמות 544 חברות שקיבלו כתב אישור בין השנים 2002 ועד אפריל 2005 ולא קיבלו אישור ביצוע סופי. שמות החברות יצינו בראשי תיבות בלבד (בידי המאשימה תישאר רשימה מקבילה עם שמות מלאים). רשות המיסים תציין ליד שם החברה האם ביקשה הטבות מס על בסיס כתב האישור והאם קיבלה.

24. רשימת 100 החברות שקיבלו אישור ביצוע סופי בשנים 2007-2011 (20 אישורי ביצוע סופיים אחרונים בכל שנה), תוך ציון האם החברה שקיבלה אישור ביצוע עמדה בכל אחד מהיעדים ואם לא עמדה באחד מהם, מהו. החברות יצינו בראשי תיבות בלבד (בידי המאשימה תישאר רשימה מקבילה עם השמות המלאים). לצד כל שם יצוין המועד בו ניתן כתב האישור ומועד אישור הביצוע הסופי. רשות המיסים תציין ליד שם החברה האם ביקשה הטבות מס על בסיס התכנית, האם קיבלה ומתי.

לוח זמנים

25. במסגרת ההסכמות בעתירה המנהלית קבע בית המשפט כי על הרשות לספק את הנתונים עד ליום 15.6.18 (בקשה לעיכוב המועד נדחתה). אימוץ המועד האמור משמעו ביטול לפחות שבעה מועדי הוכחות שנקבעו. מאחר והדין התקיים בפני ויכולתי להתרשם מסוג החומר המבוקש, ספק רב בעיני אם התוצאה מוצדקת ואם לא ניתן להשקיע המאמץ הנדרש כך שהנתונים יועברו לעיון המבקשים עד תאריך 15.5.18. המדינה תודיע האם היא מוכנה לקיצור המועדים כך שהנתונים יועברו לא יאוחר מיום 15.5.18, מענה לכתב האישום ינתן עד ליום 1.6.18 ושמיעת הראיות תחל ביום 12.6.18. הודעה כאמור תוגש בדחיפות כך שלא ירדו ימי דיונים לטמיון לטובת הליכים רבים אחרים הממתנים לבירור.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י' ניסן תשע"ח, 26 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.